

Nezadovoljna stranka može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana primitka ovoga Rješenja.

Predsjedateljica
Vijeća za državnu potporu
BiH
Dr. **Radmila Čičković**, v. r.

На основу члана 12. став (7) Закона о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 10/12 и 39/20) и члана 193. Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16), рјешавајући у поступку ех пост контроле усклађености државне помоћи са прописима о државној помоћи, покренутом на основу пријаве Министарства енергетике и рударства Републике Српске за одобрење државне помоћи у облику гаранције кориснику "Хидроелектрана Дабар" д.о.о. Требиње за кредитно задужење код Извозно-увозне банке Кине за пројекат финансирања и изградње објеката Хидроелектране Дабар, Савјет за државну помоћ Босне и Херцеговине на 119. сједници, одржаној 28. априла 2022. године, донио је следеће

РЈЕШЕЊЕ

1. Одобрава се ех пост државна помоћ додијелена у облику гаранције Републике Српске кориснику "Хидроелектрана Дабар" д.о.о. Требиње за кредитно задужење у износу од 189.409.002 евра код Извозно-увозне банке Кине за пројекат финансирања и изградње објеката Хидроелектране Дабар, јер је у складу са Законом о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини.
2. Ово рјешење биће објављено у "Службеном гласнику БиХ", службеним гласилима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

1. Захтјев за покретање поступка

Савјет за државну помоћ Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Савјет) запримио је 02.03.2022. под бројем УП/И 03-26-1-58-1/22 пријаву Министарства енергетике и рударства Републике Српске за одобрење државне помоћи у облику гаранције Републике Српске кориснику "Хидроелектрана Дабар" д.о.о. Требиње (у даљем тексту: ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње) за кредитно задужење код Извозно-увозне банке Кине (у даљем тексту: СЕХИМ банка) за пројекат финансирања и изградње објеката Хидроелектране Дабар.

У смислу члана 14. став (1) Закона о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини (у даљем тексту: Закон), Министарство финансија Републике Српске је својим актом дало консултативно Мишљење број 06.10/421-74-1/22 од 25.02.2022. на пријаву државне помоћи Министарства енергетике и рударства Републике Српске која се односи на издавање гаранције Републике Српске за кредитно задужење предузећа ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње код СЕХИМ банке за пројекат финансирања и изградње објеката Хидроелектране Дабар, те у његовом прилогу, сходно одредби члана 12. став (2) Закона, доставило Савјету Образац за пријаву државне помоћи Министарства енергетике и рударства Републике Српске.

Уз Образац за пријаву државне помоћи (у даљем тексту: Образац пријаве) и Анализу усклађености гаранције издате за кредитно задужење ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње са правилима државне помоћи, подносилац је у електронском облику (CD) доставио следеће документе:

- Одлуку Владе Републике Српске о давању сагласности за издавање гаранције Републике Српске за кредитно задужење Хидроелектране "Дабар" д.о.о. за производњу и продају електричне енергије Требиње, као зајмопримца, и Мјешовитог холдинга "Електропривреда Републике Српске" - Матично предузеће а.д. Требиње, као гаранта, код Извозно-увозне банке Кине (у даљем тексту: СЕХИМ банка) за Пројекат финансирања и изградње објеката Хидроелектране "Дабар" (у даљем тексту: Одлука о гаранцији) ("Службени гласник Републике Српске", број 120/21),
- Одлуку Владе Републике Српске о давању гаранције ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње за кредит код Извозно-увозне банке Кине за финансирање 85% ЕРС Уговора за изградњу Хидроелектране "Дабар" и с тим у вези за закључење Кредитног споразума, број 04/1-012-2-4047/21 од 30. 12. 2021,
- Гарантни уговор закључен дана 31. 12. 2021. између Републике Српске коју заступа Министарство финансија (супотписници: предсједник Владе и министри правде и енергетике и рударства) и СЕХИМ банке (који је на српски језик превео овлашћени судски тумач),
- Кредитни споразум број 1341 од 31.12.2021. закључен између ХЕ "Дабар" као позајмљивача, МХ "Електропривреда Републике Српске" МП а.д. Требиње као гаранта и СЕХИМ банке као зајмодавца,
- Уговор за израду пројекта за извођење, изградњу објеката, производњу, испоруку, монтажу, тестирање и пуштање у погон Хидроелектране Дабар (у даљем тексту: ЕРС+Ф уговор) између наручиоца – ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње, с једне стране, и извођача - China Gezhouba Group Co. LTD из Кине закључен 04. 05. 2021. (који је на српски језик превео овлашћени судски тумач),
- Биланс стања и успјеха ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње за период од 2018. до 2020. године,
- Дугорочни план развоја Електропривреде Републике Српске за период од 2019. до 2029. године,
- Уговор о концесији за изградњу и коришћење ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње, закључен са Владом Републике Српске – Министарство индустрије, енергетике и рударства, број 92/11 од 28.07.2011,
- Акциони план Републике Српске за коришћење обновљивих извора енергије,
- Стратегију развоја енергетике Републике Српске до 2035. године,
- Акциони план за реализацију Стратегије развоја енергетике Републике Српске,
- Еколошку дозволу за ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње (обновљену), број 1457/17 од 01.12.2017,
- Инвестициону одлуку о изградњи ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње, број 1092/14 од 03.10.2014 ,
- Инвестициону одлуку о изградњи ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње, број СД-354-VI-Б/15 од 16. 6. 2015;
- Одлука о измјени Инвестиционе одлуке о изградњи ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње, број СД-199-4/16 од 28. 3. 2016,
- Одлуку о измјени Инвестиционе одлуке о изградњи ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње, број СД-376-8/19 од 04. 04. 2019,

- Одлуку о измјени Инвестиционе одлуке о изградњи ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње, број СД-21-3/21 од 13. 01. 2021,
- Грађевинску дозволу за изградњу доводног тунела, улазне грађевине и приступног тунела ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње, број 830/14 од 08. 08. 2014,
- Грађевинску дозволу за изградњу бране "Пошћење" са насипима "Гребак" и "Врањача", број 282/21 од 19. 03.2021,
- Грађевинску дозволу за изградњу Машинске зграде и разводног постројења, број 1136/21 од 23. 11. 2021,
- Позив за подношење коначне понуде за финансирање и изградњу објеката ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње, број 1278/19 од 31. 12. 2019,
- Студију утицаја пројекта ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње на животну средину,
- Студију оправданости инвестирања и изградње ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње,
- Главни пројекат за изградњу свих објеката ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње.

Увидом у поднесену пријаву, Савјет је утврдио да је она неправилна, јер су достављени документи у електронском облику (CD), што није у складу с чланом 2. став (3) Одлуке о поступцима и обрасцима за подношење обавјештења о државној помоћи и пратеће државне помоћи ("Службени гласник БиХ", број 64/13) којим је прописано да давалац државне помоћи уз поднесено обавјештење (пријаву) прилаже сву неопходну документацију или овјерене копије докумената којима се потврђује исправност података наведених у обавјештењу (пријави).

Такође, Савјет је из Обрасца пријаве и пратеће документације закључио да је наведена пријава и непотпуна, јер не садржи све документе неопходне за њену оцјену и доношење одлуке у складу с чланом 12. став (3) Закона.

Узимајући у обзир наведено, Савјет је путем Министарства финансија Републике Српске затражио од Министарства енергетике и рударства Републике Српске допуну предметне пријаве државне помоћи актом број УП/03-26-1-58-2/22 од 15.03.2022.

Дана 15.04.2022. Министарство финансија Републике Српске је актом број 06.10/421-74-2/22 од 31.03.2022. доставило допис Министарства енергетике и рударства Републике Српске акт број 05.05/052-3095-32/20 од 29.03.2022, у чијем прилогу је достављена следећа документација:

- Рјешење Округног привредног суда у Требињу о регистрацији ХЕ "Дабар", број 062-0-Рег-21-000072 од 12.04.2021,
- Одлука Владе Републике Српске о давању сагласности за издавање гаранције Републике Српске за кредитно задужење Хидроелектране "Дабар" д.о.о. за производњу и продају електричне енергије Требиње, као зајмопримца, и Мјешовитог холдинга "Електропривреда Републике Српске" - Матично предузеће а.д. Требиње, као гаранта, код Извозно-увозне банке Кине за Пројекат финансирања и изградње објеката Хидроелектране "Дабар" (у даљем тексту: Одлука Владе РС-а о гаранцији) ("Службени гласник Републике Српске", број 120/21),
- Одлука Владе Републике Српске о давању гаранције ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње за кредит код Извозно-увозне банке Кине за финансирање 85% ЕРС Уговора за изградњу Хидроелектране "Дабар"

и с тим у вези за закључење Кредитног споразума, број 04/1-012-2-4047/21 од 30. 12. 2021,

- Гарантни уговор закључен дана 31. 12. 2021. између Републике Српске, као гаранта, коју заступа Министарство финансија (супотписници: предсједник Владе и министри правде и енергетике и рударства) и СЕХИМ банке, као корисника (који је на српски језик превео овлашћени судски тумач) (у даљем тексту: Уговор о гаранцији),
- Кредитни споразум број 1341 од 31.12.2021. закључен између ХЕ "Дабар" као позајмљивача, МХ "Електропривреда Републике Српске" МП а.д. Требиње као гаранта и СЕХИМ банке као зајмодавца,
- Уговор за израду пројекта за извођење, изградњу објеката, производњу, испоруку, монтажу, тестирање и пуштање у погон Хидроелектране Дабар (у даљем тексту: ЕРС+Ф уговор) између наручиоца – ХЕ "Дабар" д.о.о.Требиње, с једне стране, и извођача - China Gezhouba Group Co. LTD из Кине закључен 04.05.2021. (који је на српски језик превео овлашћени судски тумач),
- Биланси стања и успјеха ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње за период од 2018. до 2020. године,
- Дугорочни план развоја Електропривреде Републике Српске за период од 2019. до 2029. године,
- Уговор о концесији за изградњу и коришћење ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње, закључен са Владом Републике Српске – Министарство индустрије, енергетике и рударства, број 92/11 од 28.07.2011, Еколошка дозвола за ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње (обновљена), број 1457/17 од 01.12.2017,
- Инвестициона одлука о изградњи ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње, број 1092/14 од 3.10.2014,
- Инвестициона одлука о изградњи ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње, број СД-354-VI-Б/15 од 16.06.2015;
- Одлука о измјени Инвестиционе одлуке о изградњи ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње, број СД-199-4/16 од 28.03.2016,
- Одлука о измјени Инвестиционе одлуке о изградњи ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње, број СД-376-8/19 од 04.04.2019,
- Одлука о измјени Инвестиционе одлуке о изградњи ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње, број СД-21-3/21 од 13.01.2021,
- Грађевинска дозвола за изградњу доводног тунела, улазне грађевине и приступног тунела ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње, број 830/14 од 08. 08. 2014,
- Грађевинска дозвола за изградњу бране "Пошћење"с насипима "Гребак" и "Врањача", број 282/21 од 19.03.2021,
- Грађевинска дозвола за изградњу Машинске зграде и разводног постројења, број 1136/21 од 23.11.2021,
- Позив за подношење коначне понуде за финансирање и изградњу објеката ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње, број 1278/19 од 31.12.2019,
- План отплате кредита ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње код СЕХИМ банке, број 390/22 од 22.03.2022,
- Изјава директора ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње о кредитном рејтингу, број 409/22 од 25.03.2022,
- Потврда банке "Поштанска штедионица" а.д. Бања Лука о кредитном рејтингу МХ "Електропривреда Републике Српске" МП а.д. Требиње, број 18/2964/22 од 24.03.2022,

- Уговор о регулисању међусобних права и обавеза између Републике Српске – Министарства финансија и Министарства енергетике и рударства, као давалаца гаранције, са једне стране, и Хидроелектране "Дабар" д.о.о за производњу и продају електричне енергије Требиње, као зајмопримца, и Мјешовитог холдинга "Електропривреда Републике Српске" - Матично предузеће а.д. Требиње, као гаранта, са друге стране, број 1342/21 од 31.12.2021. (у даљем тексту: Уговор о регулисању међусобних права и обавеза).

2. Примјенени прописи

Осим одредаба Закона, Савјет је у поступку примјенио и одредбе Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској ("Службени гласник Републике Српске", број 111/20), Закона о задуживању, дугу и гаранцијама Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 71/12, 52/14, 114/17, 131/20, 28/21 и 90/21) и Уредбе о поступку издавања гаранција Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 131/20), те у сврху поређења прописа Европске уније из области државне помоћи.

У складу са одредбом члана 4. став (1) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској којом је прописано да се државна помоћ може додијелити ако програм (шема) или појединачни пројекат државне помоћи испуњава услове из ове уредбе и члана 71. став 2. Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 5/08 - издање међународни уговори) (у даљем тексту: ССП), Савјет је обавезан да приликом оцјене захтјева за додјелу државне помоћи примјењује не само право Босне и Херцеговине него да на одговарајући начин примјени и критеријуме и услове који произлазе из примјене конкуренцијских правила важећих у Заједници и инструмената за тумачење које су усвојиле институције Заједнице. Осим Уредбом о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској, обавеза примјене наведених критеријума и услова Савјету је прописана одредбом члана 71. став 1. тачка ц) ССП-а који гласи: Конкуренција и друге економске одредбе "1. Сљедеће је неспојиво са прописним функционисањем овог споразума, у мјери у којој може утицати на трговину између Заједнице и Босне и Херцеговине: (ц) свака државна помоћ којом се нарушава или пријети нарушавању конкуренције давањем предности одређеним предузећима или одређеним производима.", те ставом 2. истог члана који гласи: "2. Свака пракса супротна овом члану оцјењиваће се на основу критеријума који произлазе из примјене конкуренцијских правила важећих у Заједници, посебно чл. 81, 82., 86. и 87. Уговора о оснивању Европске заједнице (у даљем тексту: Уговор о ЕЗ) и инструмената за тумачење које су усвојиле институције Заједнице."

Како одредбама Закона и Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској нису детаљно образложени критеријуми и услови из појма/дефиниције државне помоћи, критеријуми и услови за додјелу државне помоћи у облику гаранција и улагање у енергију из обновљивих извора, Савјет је у конкретном случају у сврху поређења, сходно члану 71. став 2. ССП-а, узео у обзир и сљедеће прописе Европске уније:

- Уговор о функционисању Европске уније (Службени лист Европске уније, серија Ц, број 202, 07. 06. 2016 - пречишћени текст) (у даљем тексту: УФЕУ),
- Комуникацију Комисије - Смјернице о државној помоћи за заштиту животне средине и енергетику 2014-2020 (Службени лист Европске уније, серија Ц, број 200, 28. 06. 2014) (у даљем тексту: Смјернице Комисије (2014/Ц 200/01)),
- Обавјештење Комисије о појму државне помоћи из члана 107. став 1. Уговора о функционисању Европске уније (Службени лист Европске уније, серија Ц, број 262/1, 19. 07. 2016) (у даљем тексту: Обавјештење Комисије (2016/Ц 262/01)),
- Обавјештење Комисије о примјени чл. 87. и 88. Уговора о Европској заједници у области државне помоћи у облику гаранција (Службени лист Европске уније, серија Ц, број 155, 20. 06. 2008) (у даљем тексту: Обавјештење Комисије (2008/Ц 155/02)),
- Обавјештење Комисије ЕУ о ревизији методе о одређивању референтних и дисконтних стопа (Службени лист Европске уније, бр. Ц 14/2008) и
- Одлуку Европске комисије (Службени лист Европске уније, серија Ц, број 25, 22. 01. 2021) од 08.12.2020. у предмету оцјене државне помоћи у облику гаранције додијељене кипарском ЛНГ терминалу број СА.55388 (2020/Н).

3. Утврђивање чињеница

На основу достављених података, Савјет је у поступку утврдио сљедеће:

3.1. Предмет пријаве државне помоћи

Предмет пријаве је одобрење државне помоћи у облику гаранције Републике Српске кориснику ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње за кредитно задужење код СЕХИМ банке за пројекат финансирања и изградње објекта Хидроелектране "Дабар" инсталисане снаге 159,15 MW у износу од 189.409.002 евра.

3.2. Даваоци и корисник државне помоћи

Сходно Одлуци Владе Републике Српске о гаранцији, Уговору о гаранцији и Уговору о регулисању међусобних права и обавеза, Министарство финансија и Министарство енергетике и рударства Републике Српске су гаранти, тј. даваоци предметне гаранције, те у складу с тим представљају даваоце државне помоћи у смислу члана 3. став (2) Закона.

Корисник државне помоћи у смислу члана 3. став (3) Закона у конкретном случају је ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње, с обзиром на то да се гаранцијом коју су издали Министарство финансија и Министарство енергетике и рударства Републике Српске безусловно гарантује СЕХИМ банци испуњење његових обавеза у складу са Кредитним споразумом.

3.3. Опис елемената гаранције и пратећих аката

У складу са Одлуком Владе Републике Српске о гаранцији, Уговору о гаранцији и Уговору о регулисању међусобних права и обавеза, Република Српска, као давалац гаранције, безусловно гарантује правовремено плаћање свих доспјелих износа који су плативи према Кредитном споразуму између СЕХИМ банке и ХЕ "Дабар" д.о.о., као зајмопримца, и МХ "Електропривреда Републике Српске" - МП а.д. Требиње, као гаранта, којем су одобрена кредитна

средства за пројекат финансирања и изградње објеката Хидроелектране Дабар, под следећим условима:

- износ кредитног задужења (главница): 189.409.002 евра,
- период отплате: 20 година (четири године грејс-периода и 16 година за отплату),
- номинална каматна стопа: једнака шестомјесечном ЕУРИБОР плус фиксна маржа од 2,3%, уз напомену да ће се шестомјесечни ЕУРИБОР рачунати као нула (engl. zero rate) уколико шестомјесечни ЕУРИБОР буде са негативним предзнаком,
- отплата главнице и камате: отплата главнице у једнаким полугодишњим ратама, а камате се отплаћују полугодишње и обрачунавају на остатак дуга,
- једнократна провизија за обраду кредита: 0,5% на износ кредитног задужења,
- провизија на расположива, а неповучена средства: 0,5% годишње,
- остале обавезе плаћања из финансијске документације,
- Синосуре премија осигурања: 6,42% од вриједности збира главнице и камате и износи 15.649.101,14 евра. Плаћање премије осигурања је предвиђено у двије једнаке годишње рате, и то: прва у року од 30 дана након ступања на снагу Уговора о зајму и друга рата премије осигурања у року од 12 мјесеци од датума плаћања прве рате,
- износ гаранције Републике Српске: 189.409.002 евра.

У складу са тачком II Одлуке Владе Републике Српске о гаранцији, циљ Пројекта је изградња Хидроелектране "Дабар" инсталисане снаге 159,15 MW.

Тачком IV Одлуке Владе Републике Српске о гаранцији прописано је следеће:

- 1) Крајњи дужник и корисник кредита из тачке I ове одлуке је ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње.
- 2) Гарант по основу овог кредита је Мјешовити холдинг "Електропривреда Републике Српске" - Матично предузеће а.д. Требиње.
- 3) Република Српска издаје гаранцију за кредитна средства СЕХИМ банке.

У складу са тачком VII Одлуке Владе Републике Српске о гаранцији, овлашћени су министар финансија као први потписник и супотписници председник Владе Републике Српске, министар енергетике и рударства и министар правде, да потпишу Уговор о гаранцији између СЕХИМ банке и Републике Српске, те министар финансија и министар енергетике и рударства да потпишу Уговор о регулисању међусобних права и обавеза између Републике Српске и Хидроелектране "Дабар" д.о.о за производњу и продају електричне енергије Требиње, као дужника, и Мјешовитог холдинга "Електропривреда Републике Српске" - Матично предузеће а.д. Требиње, као гаранта.

Сходно члану 45. став (4) Закона о задуживању, дугу и гаранцијама Републике Српске и наведеној Одлуци Владе Републике Српске о гаранцији, дана 31.12.2021. закључен је Уговор о регулисању међусобних права и обавеза између Републике Српске – Министарства финансија и Министарства енергетике и рударства, као давалаца гаранције, са једне стране, и Хидроелектране "Дабар" д.о.о за производњу и продају електричне енергије Требиње, као зајмопримца, и Мјешовитог холдинга "Електропривреда Републике Српске" - Матично предузеће а.д. Требиње, као гаранта, са друге стране, којим је такође утврђено да Република Српска безусловно гарантује испуњење обавеза зајмопримца и

гаранта у складу са Кредитним споразумом са СЕХИМ банком.

Чланом 6. наведеног уговора прописано је да ће, ако зајмопримац и гарант не измире обавезе према СЕХИМ банци и она достави позив за плаћање Министарству финансија, наведено министарство по добијању сагласности Министарства енергетике и рударства извршити плаћање доспјелих и неплаћених обавеза у име зајмопримца и гаранта у року од 15 дана од дана пријема писаног позива за плаћање СЕХИМ банке.

Истим чланом Уговора о регулисању међусобних права и обавеза је прописано да ће Министарство финансија све обавезе које евентуално плати у име зајмопримца и гаранта намирити из њихове целокупне имовине.

У складу са чланом 7. Уговора о регулисању међусобних права и обавеза, зајмопримац и гарант дужни су Министарству финансија, као инструмент осигурања издате гаранције, доставити по 16 бјанко сопствених мјеница са ознаком "без протеста" са мјеничним изјавама и по 32 бјанко овјерена и потписана налога за пренос средстава са изјавама о блокади рачуна потписаним и овјереним од овлашћеног лица.

Чланом 8. Уговора о регулисању међусобних права и обавеза утврђено је да Министарство финансија из буџета Републике Српске врши реализацију позива за плаћање, доспјелих и неплаћених обавеза кредита у отплати, за примљеног од СЕХИМ банке по издатој гаранцији.

Сходно члану 9. Уговора о регулисању међусобних права и обавеза, у случају раскида овог уговора и доспјелости на наплату укупног износа неплаћеног дуга, Министарство финансија може покренути поступак принудног извршења за износ неплаћеног дуга путем директне наплате из дијела прихода који у складу са законом припадају зајмопримцу и гаранту.

Тачком 2. Уговора о гаранцији који се односи на Кредитни споразум прописано је да Република Српска као гарант неопозиво и безусловно:

- (а) гарантује ЦЕХИМ банци као кориснику благовремено и тачно придржавање и извршавање обавеза по Кредитном споразуму од стране дужника – ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње, као зајмопримца, и Мјешовитог холдинга "Електропривреда Републике Српске" - Матично предузеће а.д. Требиње, као гаранта; и
- (б) обавезује се да ће исплатити кориснику, на захтјев, све неизмирене износе гарантоване обавезе (као што је дефинисано испод) који доспијевају и које плаћају дужници кориснику по Кредитном споразуму, у складу са овом гаранцијом.

Да би се избјегле сумње, без обзира на било коју другу одредбу у Гаранцији, обавеза плаћања гаранта покрива главницу, камату, затезну камату, накнаде (накнаду за вођење кредита и комисиону провизију) и обавезе које дужници требају платити према Кредитном споразуму.

3.4. Правни основ за издавање гаранције

Правни основ за издавање гаранције, односно закључивање Уговора о гаранцији са СЕХИМ банком садржан је у одредбама Закона о задуживању, дугу и гаранцијама Републике Српске. Сходно члану 38. наведеног закона, гаранција Републике Српске представља њену потенцијалну обавезу која постаје стварна обавеза у случају када зајмопримац није извршио отплату обавезе, у складу са условима из кредитног споразума и, ако су испуњени услови из гаранције, мора бити издата у писаном облику и у тренутку доспјелости на наплату у складу са условима из гаранције постаје дуг Републике Српске. Даље, чланом 41. став 3.

Закон о задужевању, дугу и гаранцијама Републике Српске прописано је да се Одлуком Владе именује овлашћени потписник који у име Републике Српске потписује гаранцију у складу са одредбама овог закона, док је чланом 42. истог закона одређено да се гаранције Републике Српске могу издати кредитору или зајмодавцу за гарантовање обавеза насталих задужењем јединица локалне самоуправе, фондова социјалне сигурности, Инвестиционо-развојне банке Републике Српске и фондова којима она управља, као и јавних предузећа и институција јавног сектора, у вези са финансирањем капиталних инвестиција које служе у јавне сврхе.

Такође, правни основ у конкретном случају представљају и Уредба о поступку издавања гаранција Републике Српске и Одлука Владе Републике Српске о гаранцији.

Узимајући у обзир наведено, утврђено је да су Министарство финансија и Министарство енергетике и рударства Републике Српске издали предметну гаранцију у складу са одредбама Закона о задужевању, дугу и гаранцијама Републике Српске, Уредбом о поступку издавања гаранција Републике Српске и Одлуком Владе Републике Српске.

3.5. ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње – правни статус, власничка структура, дјелатност и финансијско стање

Привредни субјекат ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње уписан је у судском регистру Окружног привредног суда у Требињу и под матичним бројем субјекта уписа (МБС): 62-01-0041-11, ЈИБ: 4403306660006, као друштво са ограниченом одговорношћу за производњу и продају електричне енергије са сједиштем у Требињу, Обала Луке Вукаловића бр. 2.

ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње основано је Уговором о оснивању број 419/2011 од 19. 04. 2011. закљученим између оснивача - чланова Друштва Мјешовитог холдинга "Електропривреда Републике Српске" Зависно предузеће "Хидроелектране на Требишњици" а.д. Требиње са учешћем од 70% власништва основног капитала и Мјешовитог холдинга "Електропривреда Републике Српске" Матично предузеће а.д. Требиње ("ЕРС") са учешћем од 30% власништва основног капитала. Уговором о преносу удјела у Друштву ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње закљученим 19.01.2016. Мјешовити холдинг "Електропривреда Републике Српске" Матично предузеће а.д. Требиње пренијело је на Мјешовити холдинг "Електропривреда Републике Српске" Зависно предузеће "Хидроелектране на Требишњици" а.д. Требиње свој удио у капиталу у ХЕ "Дабар" који тако постаје стопостотни власник ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње. Овим, улога Матичног предузећа на развој и функционално дјеловање ХЕ "Дабар" не престаје, већ је континуирано присутна будући да је Зависно предузеће "Хидроелектране на Требишњици" а.д. Требиње, које послује у оквиру Матичног предузећа, стопостотни власник "ХЕ Дабар" д.о.о. Требиње.

Основни капитал ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње износи 122.000.000,00 КМ од чега је 100% капитала у власништву Зависног предузећа "Хидроелектране на Требишњици" а.д. Требиње.

Основна дјелатност ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње је производња и продаја електричне енергије.

Финансијско стање

ХЕ "Дабар", регистровано као друштво са ограниченом одговорношћу, сходно члану 2. тачка б) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској, представља мали привредни субјекат, с обзиром на то да је према показатељима из биланса успјеха за период од 2018. до 2020. године имао мање од 50 запослених и укупни приход мањи од 19.558.000 КМ, и то по годинама како слиједи:

	Стање на дан		
	31.12.2018.	31.12.2019.	31.12.2020.
Број запослених	44	45	49
Укупни приход	301.255 КМ	51.470 КМ	119.393 КМ

Из финансијских извјештаја за период 2018 – 2020. предузећа ХЕ "Дабар" произлази следеће:

Стање на дан	Акцијски/основни капитал (укључујући емисију/докапитализацију) у КМ	Ревалоризацио не резерве у КМ	Непокривени губитак/нерасп. добитак у КМ	Укупно капитал у КМ
31.12.2018.	88.000.000	25.810	(7.580.108)	80.445.702
31.12.2019.	111.971.000	19.729	(9.810.808)	102.179.921
31.12.2020.	122.000.000	12.134	(12.429.384)	109.582.750

На дан 31.12.2018. акцијски/основни капитал укључујући емисије износио је 88.000.000 КМ, док су акумулирани губици на исти дан износили 7.580.108 КМ, односно 8,61% основног капитала.

На дан 31.12.2019. акцијски/основни капитал укључујући емисије износио је 111.971.000 КМ, док су акумулирани губици на исти дан износили 9.810.808 КМ, односно 8,76% основног капитала.

На дан 31.12.2020. акцијски/основни капитал укључујући емисије износио је 122.000.000 КМ, док су акумулирани губици на исти дан износили 12.429.384 КМ, односно 10,19% основног капитала.

Узимајући у обзир наведено, Савјет је закључио да на крају три претходне године (период 2018-2020) акумулирани губици не прелазе половину акцијског/основног капитала ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње, те да сходно члану 29. ст. (1) и (3) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској, ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње није привредни субјекат у тешкоћама.

3.6. Опис пројекта финансирања и изградње објеката Хидроелектране Дабар

Изградња Хидроелектране "Дабар" уграђена је у Просторни план Републике Српске до 2025. године, као приоритетан пројекат за рјешавање и реализацију енергетског биланса Републике Српске. У стратегији развоја енергетике Републике Српске, Хидроелектрана "Дабар" је на листи кључних потенцијалних будућих производних објеката са 159,15 MW инсталисане снаге. Систем Горњих Хоризоната је велики интегрални развојни пројекат од највишег државног значаја за Републику Српску и Босну и Херцеговину.

Планирану изградњу ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње прате следећи социо-економски, привредни, водопривредни, енергетски, пољопривредни, туристички и други позитивни ефекти, односно:

- обезбјеђење довољних количина воде за наводњавање пољопривредних површина и водоснабдијевање насеља,
- производња "зелене" (чисте) електричне енергије уз одсуство штетне емисије гасова у атмосферу (императив према Протоколу из Кјота 1997. године),
- контрола и регулисање поплава вода, одбрана од поплава, ублажавање посљедица плављења и деградације земљишта,
- регулисање наноса и таложња седимената,
- промјена климатских услова оптималних за развој биљних заједница за обрастање голети,
- побољшање комуналног нивоа живљења на сливном подручју акумулације, привредни развој региона, запошљавање локалног становништва, побољшање инфраструктурних веза,
- развој туризма и више видова рекреације,
- социјално-економска стабилизација и оживљавање демографски девастираног подручја.

Прибављени документи за изградњу ХЕ "Дабар" су:

- Уговор о концесији за изградњу и коришћење ХЕ "Дабар", закључен са Владом Републике Српске – Министарство индустрије, енергетике и рударства 28.07. 2011;
- Студија утицаја пројекта ХЕ "Дабар" на животну средину;
- Студија економске оправданости;
- Еколошка дозвола за ХЕ "Дабар";
- Главни пројекат за изградњу свих објеката ХЕ "Дабар";
- Инвестициона одлука о изградњи ХЕ "Дабар", број од 16.06.2015;
- Одлука о измјени Инвестиционе одлуке о изградњи ХЕ "Дабар" од 28.03.2016;
- Одлука о измјени Инвестиционе одлуке о изградњи ХЕ "Дабар" од 04.04.2019;
- Одлука о измјени Инвестиционе одлуке о изградњи ХЕ "Дабар" од 13.01.2021; Грађевинска дозвола за изградњу доводног тунела, улазне грађевине и приступног тунела ХЕ Дабар;
- Грађевинска дозвола за изградњу бране "Пошћење" са насипима "Гребак" и "Врањача";
- Грађевинска дозвола за изградњу Машинске зграде и разводног постројења.

Паралелно са наведеним активностима реализовани су припремни радови. Из сопствених средстава "Хидроелектране на Требишњици" а.д. Требиње у реализацију пројекта ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње до сада су уложили:

- 146.249.684,00 КМ (74.776.276,05 евра)

Након завршетка припремних радова, као и прибављања неопходних сагласности и одлука, започета је процедура јавне набавке везане за финансирање и изградњу ХЕ "Дабар". Овом процедуром предвиђена је набавка недостајућих финансијских средстава и избор извођача радова за изградњу преосталих капиталних и пратећих објеката хидроелектране.

Коначну понуду за пројекат финансирања и изградње ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње доставила је једино компанија China Gezhouba Group Co. LTD из Кине 01. 04. 2020. године. Достављена понуда усклађена је са формалним захтјевима у погледу подношења одговарајуће документације прописане тачком 5.1.3. Позива за подношење коначне понуде за финансирање и изградњу објеката ХЕ "Дабар" од 31.12.2019. Комисија за јавне набавке је, након отварања коначне понуде, донијела Препоруку о избору најповољнијег понуђача бр. 1278-4/19 од 16.04.2020. године.

Према обрасцу за цијену понуде, укупна понуђена цијена изградње објеката ХЕ "Дабар" по систему "кључ у руке", без ПДВ-а, износи:

- 222.834.120 евра, односно 435.825.657 КМ.

Понуда подразумијева да ће:

- 85% вриједности ЕРС уговора (189,4 мил. евра) бити финансирано из кредитних средстава од стране Exim Bank of China, а
- 15% вриједности ЕРС уговора (33,4 мил. евра) бити финансирано из средстава осигураних од ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње, по тржишним условима задуживања.

Дана 04. 05. 2020. закључен је Уговор за израду пројекта за извођење, изградњу објеката, производњу, испоруку, монтажу, тестирање и пуштање у погон Хидроелектране Дабар (у даљем тексту: ЕРС+Ф уговор) између наручиоца – ХЕ "Дабар", са једне стране, и извођача - China Gezhouba Group Co. LTD из Кине који обухвата сљедеће објекте:

- Брану "Пошћење";

- Акумулацију са заштитним насипима "Гребак" и "Врањача";
- Завршну обраду доводног деривационог тунела;
- Водостан;
- Цјевовод под притиском;
- Машинску зграду са пратећим објектима, опремом и резервним дијеловима;
- Разводно постројење;
- Далековод 220 kV;

као и објекте који су лоцирани низводно од ХЕ "Дабар", а неопходни су за њен рад, који подразумијевају несметани транспорт воде од ХЕ "Дабар" до акумулације "Билећа", уз минималне губитке воде у систему, односно:

- канал кроз Дабарско поље са пратећим објектима;
- проширење тунела од Дабарског поља до Фатничког поља.

На основу ЕРС+Ф уговора уговорена је укупна вриједност радова у износу од 222.834.120,00 евра.

У складу са јавним позивом, China Gezhouba Group Co. LTD се обавезао да ће исходати и обезбиједити финансирање од стране Банке.

Чланом 1.5 Општите одредбе ЕРС+Ф уговора извођач се обавезао да пружи асистенцију у преговорима са релевантним уговорним странама финансијског аранжмана и да, у складу са захтјевима и распоредом везаним за финансирање 85% вриједности ЕРС уговора, обезбиједи да Сехим Bank of China достави "ХЕ Дабар" два примјерка оригиналног уговора о кредиту за финансирање свих радова и активности у складу са јавним позивом, под условима који нису неповољнији од оних предвиђених условима финансирања из понуде.

Сходно наведеној одредби ЕРС+Ф уговора, закључен је Уговор о кредиту између ХЕ "Дабар" као дужника (позјамљивача), МХ "Електропривреда РС" као гаранта и Извозно-увозне банке Кине (Сехим Bank of China) као зајмодавца, којим је предвиђено да зајмодавац ставља на располагање позјамљивачу кредит под евроусловима и везан за евроуслове у укупном износу који је једнак укупним обавезама за финансирање 85% вриједности ЕРС уговора, односно у износу главнице од 189.409.002 евра, под сљедећим условима:

- период отплате од 20 година (четири године грејс-периода и 16 година за отплату),
- номинална каматна стопа: једнака шестомјесечном ЕУРИБОР плус фиксна маржа од 2,3%, уз напомену да ће се шестомјесечни ЕУРИБОР рачунати као нула (engl. zero rate) уколико шестомјесечни ЕУРИБОР буде са негативним предзнаком,
- отплата главнице и камате: отплата главнице у једнаким полугодишњим ратама, а камате се отплаћују полугодишње и обрачунавају на остатак дуга,
- једнократна провизија за обраду кредита: 0,5% на износ кредитног задужења,
- провизија на расположива, а неповучена средства: 0,5% годишње,
- остале обавезе плаћања из финансијске документације,
- Синосуре премија осигурања: 6,42% од вриједности збира главнице и камате и износи 15.649.101,14 евра. Плаћање премије осигурања је предвиђено у двије једнаке годишње рате, и то: прва у року од 30 дана након ступања на снагу Уговора о зајму и друга рата премије осигурања у року од 12 мјесеци од датума плаћања прве рате,

- износ гаранције Републике Српске: 189.409.002 евра.

3.7. Образложење пријаве државне помоћи

Подносилац предметне пријаве Министарство енергетике и рударства Републике Српске у Обрасцу пријаве навео је да се у конкретном случају ради о додјели појединачне државне помоћи у облику гаранције кориснику ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње за кредитно задужење код СЕХИМ банке, те да је законски основ за додјелу државне помоћи садржан у члану 6. став (2) тачка ц) Закона.

У прилогу пријаве, Савјету је достављена и Анализа усклађености гаранције издате за кредитно задужење ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње са правилима државне помоћи. У наведеној анализи се, између осталог, наводи да је гаранција коју је издала Влада Републике Српске за кредитно задужење ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње код СЕХИМ банке за финансирање пројекта изградње објекта Хидроелектране Дабар компатибилна/усклађена са чланом 107. став (3) тачка ц) УФЕУ и чланом 6. став (2) тачка ц) Закона, јер је додијељена у складу са одјељком 3.2. Смјерница Комисије (2014/Ц 200/01), који се односи на додјелу државне помоћи за улагање у енергију из обновљивих извора.

Наиме, у Анализи се наводи да у случају издавања предметне гаранције за кредитно задужење ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње нису кумулативно испуњени сви услови из члана 137. Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској, који искључују постојање државне помоћи, будући да гаранција покрива више од 80% кредита и за њу није плаћена тржишна премија, те да она представља државну помоћ из члана 3. став (1) Закона. Даље, у предметној анализи утврђена је вриједност новчаног елемента државне помоћи садржане у гаранцији у износу од 54.318.615,17 евра, што представља 28,68% удјела у кредиту.

У другом дијелу Анализе, дата је аргументација у сврху доказивања испуњавања општих одредби о спојивости у складу са одјељком 3.2. Смјерница Комисије (2014/Ц 200/01), а с циљем доказивања компатибилности предметне државне помоћи у облику гаранције са чланом 107. став 3. тачка ц) УФЕУ, односно чланом 6. став (2) тачка ц) Закона.

3.8. Мишљење органа за спровођење Закона на пријаву државне помоћи

У смислу члана 14. став (1) Закона, Министарство финансија Републике Српске је својим актом дало консултативно Мишљење број 06.10/421-74-1/22 од 25.02.2022. на пријаву државне помоћи Министарства енергетике и рударства Републике Српске која се односи на издавање гаранције Републике Српске за кредитно задужење предузећа ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње код Извозно-увозне банке Кине за пројекат финансирања и изградње објекта Хидроелектране "Дабар".

У наведеном мишљењу, Министарство финансија Републике Српске истиче да гаранција Републике Српске за кредитно задужење предузећа ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње код Извозно-увозне банке Кине за пројекат финансирања и изградње објекта Хидроелектране Дабар у износу од 189.409.002 евра представља државну помоћ из члана 3. став (1) Закона, јер Република Српска у конкретном случају преузима на себе ризик задужења ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње.

4. Доношење одлуке

Савјет је разматрао пријаву Министарства енергетике и рударства Републике Српске на 119. сједници одржаној 28. 04. 2022. Приликом доношења одлуке Савјет је узео у обзир цјелокупну достављену документацију.

С обзиром на то да је на основу Одлуке Владе Републике Српске о гаранцији, дана 31.12.2021. закључен Уговор о гаранцији између Републике Српске као гаранта и СЕХИМ банке као корисника, који се односи на кредитно задужење ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње, а да се сходно члану 2. тачка 16) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској, као датум додјеле помоћи означава дан на који је, на основу прописа Републике Српске, корисник стекао право на примање помоћи, Савјет је спровео поступак ex post одобрења у складу са чланом 12. став (7) Закона.

Наиме, Савјет је закључио да је у конкретном случају помоћ већ додијељена ступањем на снагу Уговора о гаранцији од 31.12.2021. узимајући у обзир и тачку 2.1. Обавјештења Комисије (2008/Ц 155/02) којом је прописано да је помоћ додијељена у тренутку када се гаранција издаје, а не у тренутку када се она позива на наплату или у тренутку када се извршава плаћање условима из гаранције.

Савјет је првенствено током поступка требао утврдити да ли помоћ додијељена у облику гаранције кориснику ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње, за кредитно задужење код СЕХИМ банке за финансирање пројекта изградње објекта Хидроелектране "Дабар", представља државну помоћ из члана 3. став (1) Закона.

Приликом утврђивања да ли додјела помоћи у облику гаранције кориснику ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње представља државну помоћ, Савјет је разматрао да ли су испуњени сви услови из члана 3. став (1) Закона, односно да ли је ријеч о трансферу државних средстава; да ли се додјелом предметне гаранције кориснику пружа економска предност коју он не би стекао у нормалним тржишним условима, односно путем сопствене ефикасности пословања; да ли се предметна гаранција додјељује кориснику на селективном основу, односно на селективан начин чиме се даје предност одређеним привредним субјектима или одређеним привредним секторима, и да ли се додјелом предложене гаранције нарушава или постоји опасност од нарушавања конкуренције на тржишту, стављањем у повољнији положај одређених привредних субјеката или производње или трговине одређених производа или пружања одређених услуга у мјери у којој то утиче на испуњавање међународних обавеза Босне и Херцеговине из ове области, односно на трговину између Босне и Херцеговине и ЕУ.

С обзиром на то да су одредбом члана 137. став (1) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској само прописани услови када државна гаранција није инструмент додјеле државне помоћи, Савјет је у поступку најприје утврђивало испуњавање наведених услова:

- 1) да привредни субјекат није у тешкоћама;
- 2) да је гаранција повезана са посебном финансијском трансакцијом, на фиксни износ и фиксни период;
- 3) да гаранција не покрива више од 80% неизмиреног кредита или друге финансијске обавезе корисника, с тим да се ово ограничење не односи на:
  1. гаранције које покривају дужничке обвезнице или
  2. гаранције дате са циљем финансирања привредног субјекта чија је искључива дјелатност пружање услуга од општег економског интереса, а гаранцију даје орган који је повјерио пружање услуга од општег економског интереса;
- 4) да се премија за гаранцију обрачунава примјеном тржишних принципа.

Савјет је утврдио да предузеће ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње, сходно члану 2. тачка б) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској представља мали привредни субјекат, с обзиром на то да је према показатељима из биланса успјеха за период од 2018. до 2020. године имао мање од 50 запослених и укупни приход мањи од 19.558.000 КМ.

На дан 31.12.2018. акцијски/основни капитал укључујући емисије износио је 88.000.000 КМ, док су акумулирани губици на исти дан износили 7.580.108 КМ, односно 8,61% основног капитала.

На дан 31.12.2019. акцијски/основни капитал укључујући емисије износио је 111.971.000 КМ, док су акумулирани губици на исти дан износили 9.810.808 КМ, односно 8,76% основног капитала.

На дан 31.12.2020. акцијски/основни капитал укључујући емисије износио је 122.000.000 КМ, док су акумулирани губици на исти дан износили 12.429.384 КМ, односно 10,19% основног капитала.

Узимајући у обзир наведено, Савјет је утврдио да на крају три претходне године (период 2018-2020) акумулирани губици не прелазе половину акцијског/основног капитала ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње, те да, сходно члану 29. ст. (1) и (3) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској, ХЕ "Дабар" није привредни субјекат у тешкоћама, чиме је испуњен услов из члана 137. став (1) тачка а) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској.

На основу Одлуке о гаранцији, Уговора о гаранцији и Уговора о регулисању међусобних права и обавеза, Савјет је утврдио да је гаранција повезана са посебном финансијском трансакцијом - кредитом СЕХИМ банке, на фиксни износ од 189.409.002 евра и фиксни период од 20 година, чиме је испуњен услов из члана 137. став (1) тачка б) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској.

С обзиром на то да предметна гаранција покрива 100% кредита, односно да Република Српска гарантује за укупне обавезе дужника - ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње према СЕХИМ банци сходно Уговору о кредиту, како је то прописано Уговором о гаранцији, Одлуком Владе Републике Српске о гаранцији и Уговором о регулисању међусобних права и обавеза, Савјет је утврдио да услов из члана 137. став (1) тачка ц) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској да гаранција не покрива више од 80% неизмиреног кредита није испуњен.

Будући да Одлуком Владе Републике Српске о гаранцији и Уговором о регулисању међусобних права и обавеза није прописана обавеза привредном субјекту ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње да Републици Српској као даваоцу гаранције за његово кредитно задужење код СЕХИМ банке плати премију за гаранцију, обрачунату примјеном тржишних принципа, Савјет је утврдио да није испуњен услов из члана 137. став (1) тачка д) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској.

Узимајући у обзир претходно наведено, Савјет је у поступку утврдио да у случају издавања предметне гаранције за кредитно задужење ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње код СЕХИМ банке нису кумулативно испуњени сви услови из члана 137. Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској, који искључују постојање државне помоћи, будући да гаранција покрива више од 80% кредита и за њу није плаћена тржишна премија.

Сходно наведеном, Савјет је утврђивао да ли су испуњени сви услови из члана 3. став (1) Закона, односно

представља ли додјела помоћи у облику гаранције кориснику ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње државну помоћ.

Савјет је у поступку утврдио да је услов из члана 3. став (1) Закона који се односи на пренос државних средстава испуњен, будући да Република Српска, сходно Уговору о гаранцији, преузима ризик плаћања свих неплаћених обавеза за кредитно задужење ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње, као зајмопримца, и Мјешовитог холдинга "Електропривреда Републике Српске" - Матично предузеће а.д. Требиње, као гаранта, код СЕХИМ банке за Пројекат финансирања и изградње објеката Хидроелектране "Дабар" у износу од 189.409.002 евра, те да ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње није наплаћена адекватна накнада за издату гаранцију у облику тржишне премије.

Наиме, сходно тачки 2.1. Обавјештења Комисије (2008/Ц 155/02), гаранције које је директно дала држава, тј. централне или локалне власти, као и гаранције које су кроз изворе државе дала друга тијела под контролом државе, као нпр. предузетници, а које се могу приписати јавној власти, могу се сматрати државном помоћи. Такође, истом тачком Обавјештења Комисије (2008/Ц 155/02) прописано је да погодност државне гаранције јесте та да ризик повезан са гаранцијом сноси држава и за то прихваћање ризика од стране државе, у нормалним околностима, требало би платити одговарајућу накнаду, те ако се држава одрекне те накнаде, то истовремено представља корист за предузетника и исцрпљивање државних средстава, па се у складу с тим, чак и ако се никад не изврши плаћање према условима из гаранције, свеједно ради о државној помоћи.

Када је у питању други услов из члана 3. став (1) Закона, Савјет је у поступку утврдио да је он испуњен, јер је издавањем предметне гаранције корисник ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње стекао економску предност коју не би стекао у нормалним тржишним условима, односно путем сопствене ефикасности пословања, с обзиром на то да за њу није платио тржишну премију Републици Српској и што без гаранције Републике Српске наведеном предузећу не би био одобрен кредит СЕХИМ банке, јер је државна гаранција неопходан услов СЕХИМ банке за додјелу кредита.

Даље, Савјет је у поступку утврдио да је трећи услов из члана 3. став (1) Закона испуњен, с обзиром на то да је помоћ у облику гаранције додијељена на селективном основу, односно на селективан начин, јер је додјелом дата предност само једном тачно одређеном привредном субјекту. Наиме, да би овај услов био испуњен, потребно је утврдити да се додјелом државне помоћи стављају у повољнији положај одређени привредни субјекти, одређени сектори привреде или производња/трговина одређених производа. У конкретном случају, Савјет је утврдио да се предметном гаранцијом ставља у повољнији положај, односно фаворизује само један привредни субјекат – ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње за чије је кредитно задужење код СЕХИМ банке издата државна гаранција.

Што се тиче четвртог услова из члана 3. став (1) Закона, који се односи на нарушавање и постојање опасности од нарушавања конкуренције на тржишту, стављањем у повољнији положај одређених привредних субјеката или производње или трговине одређених производа или пружања одређених услуга у мјери у којој то утиче на испуњавање међународних обавеза Босне и Херцеговине из ове области, односно на трговину између Босне и Херцеговине и ЕУ, Савјет је у поступку утврдио да издавањем предметне гаранције ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње за кредитно задужење код СЕХИМ банке постоји опасност од нарушавања конкуренције и утицај на трговину, јер се ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње ставља у повољнији положај у односу на друге

произвођаче електричне енергије на тржишту Републике Српске и Босне и Херцеговине.

Наиме, сходно тачки 187. Обавјештења Комисије (2016/Ц 262/01), којом је прописано да нарушавање конкуренције на тржишту у смислу члана 107. став 1. Уговора о функционисању Европске уније обично постоји када држава додијели финансијску предност неком предузетнику у либерализованом сектору у коме постоји, или би могла постојати, конкуренција на тржишту, Савјет је утврдио да је тржиште електричне енергије у Републици Српској либерализовано ступањем на снагу Закона о електричној енергији 01. 01. 2021, те да се издавањем предметне гаранције ХЕ "Дабар" ставља у повољнији положај у односу на дуге произвођаче електричне енергије на тржишту.

Када је у питању утицај на трговину, Савјет је утврдио да се додјелом државне помоћи у облику гаранције ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње утиче на трговину, будући да је предметна гаранција издата за кредитно задужење ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње у сврху финансирања пројекта за изградњу објеката за производњу електричне енергије – хидроелектране, те се на тај начин јача положај ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње у сектору гдје да постоји значајна прекогранична трговина електричном енергијом, па се предметном гаранцијом утиче на трговину умреженом енергијом између Босне и Херцеговине и ЕУ, односно прије свега са државама потписницама Уговора о оснивању Енергетске заједнице.

Наиме, тачком 191. Обавјештења Комисије (2016/Ц 262/01) прописано је да се може сматрати да јавна помоћ може имати утицај на трговину између држава чланица чак и ако корисник није директно укључен у прекограничну трговину (нпр. због субвенције би оператерима у другим државама чланицама могло бити теже ући на тржиште одржавањем или повећавањем локалне понуде).

Узимајући у обзир наведено, у конкретном случају утврдили су да гаранција издата од Владе Републике Српске за кредитно задужење ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње код СЕХИМ банке за финансирање пројекта изградње објеката хидроелектране "Дабар" представља државну помоћ из члана 3. став (1) Закона, јер су кумулативно испуњени претходно наведени услови.

С обзиром на то да гаранција издата за кредитно задужење ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње представља државну помоћ у смислу члана 3. став (1) Закона, а чланом 5. став (1) Закона прописана је општа забрана додјеле државне помоћи која нарушава или пријети да наруши тржишну конкуренцију давањем предности одређеним привредним субјектима, производњи или трговини одређених производа или пружању одређених услуга у мјери у којој то може утицати на испуњавање обавеза Босне и Херцеговине из међународних споразума, док су чланом 6. став (1) Закона, односно подзаконским актима усвојеним на основу Закона прописана изузећа од опште забране, Савјет је у поступку утврђивао да ли у конкретном случају постоји могућност примјене изузећа на основу члана 6. ст. (1) и (2) Закона и Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској.

Будући да је предметна гаранција издата за кредитно задужење у сврху финансирања и изградње објеката Хидроелектране "Дабар", Савјет је утврдио да се у конкретном случају ради о државној помоћи за обновљиве изворе енергије, за чију додјелу су прописани критеријуми и услови у Поглављу 9. Државна помоћ за заштиту животне средине Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској.

Како одредбама Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској нису детаљно образложени критеријуми и услови за додјелу државне помоћи за изградњу објеката за производњу енергије из обновљивих извора, Савјет је у конкретном случају, сходно члану 71. став 2. ССП-а, узео у обзир Смјернице Комисије (2014/Ц 200/01), с обзиром на то да је предметна гаранција издата за кредитно задужење у сврху изградње објеката ХЕ "Дабар", тј. улагање у енергију из обновљивих извора, а што спада у дјелокруг наведених смјерница.

Смјерницама Комисије (2014/Ц 200/01) дефинисано је да Европска комисија (у даљем тексту: Комисија), приликом процјене да ли се додијелена државна помоћ може сматрати спојивом са унутрашњим тржиштем, уопштено анализира да ли се избором облика државне помоћи обезбјеђује да се позитивним учинком помоћи на циљ од заједничког интереса премашују њени потенцијално негативни учинци на трговину и конкуренцију. У одјелцима 3.1. и 3.2. Смјерница Комисије (2014/Ц 200/01) утврђују се и дефинишу заједнички принципи примјењиви на процјену спојивости мјера помоћи које Комисија спроводи. У складу са чланом 27. Смјерница Комисије (2014/Ц 200/01), Комисија ће мјеру државне помоћи сматрати спојивом са УФЕУ само ако она испуњава сваки од следећих критеријума:

- а) **допринос добро дефинисаном циљу од заједничког интереса:** мјера државне помоћи тежи циљу од заједничког интереса у складу са чланом 107. став 3. Уговора;
- б) **потреба за интервенцијом државе:** мјера државне помоћи намијењена је за ситуацију у којој помоћ може довести до материјалног побољшања које тржиште не може остварити само по себи, нпр. уклањањем исправно дефинисаног тржишног недостатка;
- ц) **адекватност помоћи:** предложена мјера помоћи је одговарајући инструмент политика намијењен постизању циља од заједничког интереса;
- д) **подстицајни ефекат:** помоћ мијења понашање дотичних предузетника на такав начин да се они баве додатном дјелатношћу којом се не би бавили без помоћи или би се њоме бавили на ограничен или другачији начин;
- е) **пропорционалност помоћи:** (помоћ ограничена на најнижи ниво): износ помоћи ограничен је на најнижи ниво потребан за подстицање додатних улагања или активности у дотичном подручју;
- ф) **избјегавање неоправданих негативних учинака на конкуренцију и трговину међу државама чланицама:** негативни учинци помоћи су довољно ограничени како би укупни биланс мјере био позитиван;
- г) **транспарентност помоћи:** државама чланицама, Комисији, привредним субјектима и јавности омогућен је једноставан приступ свим релевантним актима и важним информацијама о помоћи додијеленој на основу тих аката.

С обзиром на то да је предметна гаранција издата за кредитно задужење у сврху изградње објеката ХЕ "Дабар", тј. улагање у енергију из обновљивих извора, а да је тачком 119. Смјерница Комисије (2014/Ц 200/01) прописано да се за појединачно пријављене помоћи за улагање примјењују услови утврђени у одјелку 3.2., Савјет је у поступку утврђивао испуњавање општих одреби о спојивости у складу са одјелком 3.2. Смјерница Комисије (2014/Ц 200/01), а с циљем утврђивања усклађености предметне државне помоћи

у облику гаранције с чланом чланом 6. став (2) тачка ц) Закона, односно с чланом 107. став 3. тачка (ц) УФЕУ.

Сматрамо битним истаћи да је у складу са обавезом усклађивања националног законодавства са правном тековином ЕУ (acquis), члан 107. став 3. тачка (ц) УФЕУ, којим је прописано да се може сматрати спојивим са унутрашњим тржиштем: "(ц) помоћ за олакшавање развоја одређених привредних дјелатности или одређених привредних подручја, када таква помоћ не утиче негативно на услове трговања у обиму који би био супротан заједничком интересу"; транспониран у одредбу члана 6. став (2) тачка ц) Закона којим је прописано: "Државна помоћ може бити одобрена одлуком Савјета, у складу са чланом 12. став (3) овог закона, ако је ријеч о:

- ц) државној помоћи која олакшава развој одређених економских дјелатности или одређених економских подручја ако таква помоћ не утиче негативно на трговинске услове у мјери у којој би то било супротно међународним споразумима које је Босна и Херцеговина ратификовала";

а) Допринос добро дефинисаном циљу од заједничког интереса:

Сходно Смјерницама Комисије (2014/Ц 200/01), општи циљ помоћи за заштиту животне средине је повећање нивоа заштите животне средине у поређењу са нивоом који би се остварио без те помоћи. Стратегијом Европа 2020. посебно се одређују циљеви за одрживи раст за подстицање прелаза на ресурсно ефикасну и конкурентну привреду са ниским нивоом емисија штетних гасова. Основни циљ помоћи у енергетском сектору је обезбјеђење конкурентног, одрживог и сигурног енергетског система на добро функционалном енергетском тржишту Уније.

Смјернице Комисије (2014/Ц 200/01) државама чланицама омогућавају да, под одређеним условима, подржавају производњу електричне енергије из обновљивих извора. Циљ тих правила је да помогну државама чланицама да остваре амбициозне енергетске и климатске циљеве ЕУ уз најмање могуће трошкове за пореске обвезнике и без неоправданог нарушавања конкуренције на јединственом тржишту.

Сходно запримљеној документацији и аргументацији изнесеној у Анализи усклађености гаранције издате за кредитно задужење ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње са правилима државне помоћи, Савјет је утврдио да основни разлог изградње ХЕ "Дабар" јесте повећање удјела произведене електричне енергије из обновљивих извора енергије (у даљем тексту: ОИЕ), а у сврху испуњавања обавезујућег циља Босне и Херцеговине и Републике Српске везаног за удио енергије из ОИЕ.

Наиме, у складу са Уговором о оснивању Енергетске заједнице, Савјет министара БиХ је 18. 10. 2012. усвојио Одлуку о спровођењу Директиве 2009/28/ЕС о промоцији употребе енергије из обновљивих извора, којом је за Босну и Херцеговину утврђен обавезујући циљ од 40% удјела ОИЕ у финалној потрошњи енергије до 2020. године. Као полазни основ који је признао Секретаријат Енергетске заједнице узета је 2009. година и учешће од 34% ОИЕ у укупној домаћој потрошњи.

Да би се остварио обавезујући постављени циљ повећања домаће потрошње из ОИЕ до 2020. године и обезбиједило недостајућих 6 % учешћа ОИЕ у потрошњи на нивоу БиХ, владе Федерације БиХ и Републике Српске су 2014. године усвојиле акционе планове за коришћење ОИЕ и подстицање производње из ОИЕ. У Републици Српској је у мају 2014. донесен Акциони план Републике Српске за

коришћење обновљивих извора енергије ("Службени гласник Републике Српске", бр. 45/14, 111/15, 96/18, 97/18, 3/20 и 124/20), према којем Република Српска има циљ постизање 48% учешћа ОИЕ-а у бруто финалној потрошњи, у 2020. години.

На основу ентитетских акционих планова, донесен је Акциони план за коришћење обновљивих извора енергије у Босни и Херцеговини (engl. NREAP БиХ) чиме је испуњена обавеза проистекла из међународне обавезе коју је Босна и Херцеговина преузела потписивањем Уговора о оснивању Енергетске заједнице. Наиме, Директивом 2009/28/ЕС Европског парламента и Савјета од 23. 04. 2009. о промовисању употребе енергије из обновљивих извора (Службени лист Европске уније, серија Л, број 140, 05. 06. 2009) прописана је обавеза државама чланицама ЕУ да поставе националне циљеве за укупан удио енергије из обновљивих извора у коначној бруто потрошњи енергије. Политика коришћења обновљивих извора енергије одређена Директивом ЕУ 2009/28/Е о промоцији производње електричне енергије из обновљивих извора огледа се у следећем:

- безбједном, квалитетном и поузданом снабдијевању електричном енергијом,
- заштити животне средине и
- смањењу енергетске зависности од увоза и коришћења фосилних горива.

Узимајући у обзир наведено, Савјет је закључио да ће се додјелом државне помоћи у облику гаранције за изградњу ХЕ "Дабар" допринијети испуњавању обавезујућег циља Републике Српске и БиХ у погледу удјела енергије из ОИЕ и та ће мјера последично придонијети смањењу емисија CO₂ и других стакленичких гасова, у складу са циљевима зеленог плана ЕУ и циљева за заштиту животне средине постављених стратешким документима Републике Српске и Босне и Херцеговине, прије свега Стратегијом развоја енергетике Републике Српске до 2035. године, коју је 2012. усвојила Народна скупштина Републике Српске, те Акционим планом за коришћење обновљивих извора енергије.

Дакле, Савјет је утврдио да је предметна државна помоћ неопходна за даљи развој производње енергије из обновљивих извора, што представља не само тренд, него и међународно преузету обавезу Републике Српске и Босне и Херцеговине, али и за помоћ Републици Српској и Босни и Херцеговини у остваривању европских и националних циљева за заштиту животне средине.

Наиме, у вези са очитим промјенама у динамици и структури понуде и потражње енергије, ЕУ већ низ година предводи и стимулише политику "декарбонизације", односно подстицања чишће енергије. Како је већ и наведено, овај тренд и смјер развоја енергетике значајно утичу на формирање енергетских стратегија у свим аспектима. У складу са чланом 194. став 1. УФЕУ, промовисање обновљивих облика енергије један је од циљева енергетске политике Уније. Повећана употреба енергије из обновљивих извора важан је дио пакета мјера потребних за смањење емисија стакленичких гасова и испуњавање обавезе Уније из Паришког споразума о климатским промјенама из 2015, који је услиједио након 21. конференције странака Оквирне конвенције Уједињених нација о климатским промјенама (Париски споразум), и из оквира Уније за енергетску и климатску политику до 2030, укључујући обавезујући циљ Уније за смањењем емисија стакленичких гасова за најмање 40% испод нивоа из 1990. до 2030.

Директивом (ЕУ) 2018/2001 Европског парламента и Савјета од од 11.12.2018. о промовисању употребе енергије из обновљивих извора (Службени лист Европске уније, серија Л,

број 328, 21. 12. 2018) утврђен је обавезујући циљ на нивоу ЕУ да до 2030. удио енергије из обновљивих извора буде 32 % укупне производње енергије. Комуникацијом о европском зеленом плану из 2019. Комисија је појачала своје климатске амбиције и поставила циљ да се до 2050. оствари нулта нето емисија стакленичких гасова. Недавно донесеним европским прописом о клими (Уредба (ЕУ) 2021/1119 Европског парламента и Савјета од 30.06.2021. о успостављању оквира за постизање климатске неутралности и о измјени уредаба (ЕЗ) бр. 401/2009 и (ЕУ) 2018/1999 ("Европски закон о клими")), којим се утврђује циљ климатске неутралности до 2050. и уводи прелазни циљ смањења нето емисија стакленичких гасова за најмање 55 % до 2030, постављени су темељи за законодавне приједлоге у пакету "Спремни за 55 %" које је Комисија донијела 14.07.2021. Међу тим приједлозима Комисија је представила измјену Директиве о енергији из обновљивих извора, којом се поставља повећани циљ производње 40% енергије из обновљивих извора у ЕУ до 2030. године.

Из већ наведеног Савјет је закључио да је ЕУ одређена да настави тренд смањења емисије штетних гасова и уопштено заштите животне средине, те се сходно томе највећа пажња посвећује промоцији производње и коришћења енергије из ОИЕ. Сходно Директиви (ЕУ) 2018/2001, повећана употреба енергије из обновљивих извора има и кључну улогу у промоцији сигурности снабдијевања енергијом, одрживе енергије по приступачним цијенама, технолошког развоја и иновација те технолошког и индустријског водства, обезбјеђујући притом околицне, друштвене и здравствене користи те важне могућности за запошљавање и регионални развој, понајприје у руралним и удаљеним подручјима, у регионима или подручјима са ниском густином насељености или у којима се одвија дјелимична деиндустријализација.

Босна и Херцеговина која је на путу придруживања у ЕУ је у обавези, сходно међународним споразумима, прије свега ССП-у и Уговору о оснивању Енергетске заједнице, да поштује наведене прописе ЕУ о смањењу емисије стакленичких гасова и уопште о заштити животне средине, на начин да се достигну циљеви производње и коришћења енергије из ОИЕ. Такође, и позитивни прописи Босне и Херцеговине, који су усклађивани са *acquisem* ЕУ, намећу исту обавезу смањења емисије CO₂, SO₂ и др. штетних гасова и давање предности енергије из ОИЕ. То су сљедећи документи: Оквирна енергетска стратегија БиХ до 2035. године, Акциони план за коришћење обновљивих извора енергије у Босни и Херцеговини, Стратегија развоја енергетике Републике Српске до 2035. године и Акциони план Републике Српске за коришћење обновљивих извора енергије. Такође, битно је истаћи и Софијску декларацију о Зеленом плану за Западни Балкан коју су потписали лидери држава Западног Балкана 10.11.2020. на Самиту о Западног Балкану у оквиру иницијативе Берлинског процеса. Наведеном декларацијом обавезали су се да ће заједно са ЕУ радити на постизању циља за угљично-неутрални континент до 2050. године, увођењем строге климатске политике и реформом енергетског и транспортног сектора, између осталог повећањем удио обновљивих извора енергије и обезбјеђивањем потребних услова за улагање, у складу са правном тековином ЕУ и Енергетске заједнице.

Узимајући у обзир наведено, Савјет је утврдио да је додјелом државне помоћи у облику гаранције за кредитно задужење ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње у сврху изградње ХЕ "Дабар" испуњен први критеријум из Смјерница Комисије (2014/Ц 200/01) "допринос добро дефинисаном циљу од заједничког интереса", јер предметна мјера државне помоћи

тежи циљу од заједничког интереса у складу са чланом 6. став (2) тачка ц) Закона и чланом 107. став 3. УФЕУ, а то је у конкретном случају остварење амбициозних енергетских и климатских циљева ЕУ везано за смањење емисије стакленичких гасова путем повећања удио производње и коришћења енергије из ОИЕ.

Такође, изградњом ХЕ "Дабар" допринијеће се, поред заштите животне средине, и безбједном, квалитетном и поузданом снабдијевању електричном енергијом и смањењу енергетске зависности Босне и Херцеговине и Републике Српске од увоза и коришћења фосилних горива.

(б) Потреба за интервенцијом државе

У Смјерницама Комисије (2014/Ц 200/01) наводи се да се, с обзиром на то да је општеприхваћено да конкурентна тржишта настоје остварити ефикасне резултате у погледу цијена, износа и употребе ресурса, у случајевима тржишних недостатака, државном интервенцијом може побољшати ефикасно функционисање тржишта. Мјерама државне помоћи могу се у одређеним условима исправити тржишни недостаци и на тај начин може се допринијети остварењу заједничког циља у оној мјери у којој тржиште које се ослања само на себе не може остварити ефикасне резултате. Како би се процијенило да ли је државна помоћ ефикасна за остварење циља, потребно је прво дијагностификовати и дефинисати проблем који треба ријешити. Државне помоћи би требале бити усмјерене на ситуације у којима помоћ може донијети материјално побољшање које само тржиште не може остварити.

Како би се утврдиле смјернице којима се обезбјеђује да се мјерама помоћи оствари заједнички циљ, државе чланице требале би дефинисати тржишне недостатке који отежавају повећани ниво заштите животне средине или добро функционисање безбједног, приступачног и одрживог унутрашњег енергетског тржишта. Тржишни недостаци који се односе на циљеве заштите животне средине и енергетске циљеве могу бити слични или се разликовати, али могу спријечити оптималне резултате и довести до неефикасног резултата због нпр: (а) негативних спољних чинилаца: најчешћи су за мјере помоћи за заштиту животне средине и појављују се кад загађењу није одређена исправна цијена, тј. када дотични предузетник не сноси цјелокупни трошак загађења. У том случају предузећа која дјелују у сопственом интересу немају довољно подстицаја да узму у обзир негативне спољне учинке настале током производње, ни при доношењу одлука о одређеној производној технологији, ни при доношењу одлука о нивоу производње. Другим ријечима, производни трошкови које сноси предузетник мањи су од трошкова које сноси друштво. Стога предузетници обично немају довољно подстицаја како би смањили свој ниво загађења или предузели појединачне мјере за заштиту животне средине.

Сходно Смјерницама Комисије (2014/Ц 200/01), сматра се да је помоћ потребна ако држава докаже да се са помоћи ефикасно рјешава неки (преостали) неријешени тржишни недостатак.

Посматрајући интегрални пројекат побољшања околиша у Босни и Херцеговини и Републици Српској, дефинисан претходно наведеним стратешким документима и међународним обавезама, може се закључити да је испуњена потреба за интервенцијом државе. Сврха одговарајуће помоћи (издавања гаранције) јесте изградња ХЕ "Дабар" која ће:

- радити са знатно већим степеном ефикасности,
- користити најсавременију технологију која ће знатно допринијети заштити животне средине,

- дати значајан допринос у постизању обавезујућег циља Републике Српске од 48% и Босне и Херцеговине од 40% у погледу удјела енергије из ОИЕ у складу са Одлуком о спровођењу Директиве 2009/28/ЕС о промоцији употребе енергије из обновљивих извора,
- помоћи Босни и Херцеговини да смањи емисије полутаната и помоћи у постизању циљева емисије честица укључујући и CO₂.

С обзиром на то да ХЕ "Дабар" инсталисане снаге 159,15 MW представља капитални пројекат који је планиран у свим стратешким документима Републике Српске и МХ "Електропривреда РС" - Стратегија развоја енергетике Републике Српске до 2035. године и Дугорочни план развоја МХ "Електропривреда РС" до 2035. године, те да су укупна улагања процијењена на износ од 383,1 милиона евра, Савјет је утврдио да је неопходна била интервенција државе као већинског акционара, имајући у виду обавезе у вези са достизањем обавезујућих циљева у погледу производње из ОИЕ и смањењу емисије стакленичких гасова. Наиме, 100% власник ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње је зависно предузеће Хидроелектране на Требишњици (ХЕТ) а.д. Требиње, а које је у саставу Мјешовитог холдинга "Електропривреда РС" Матично предузеће а.д. Требиње који је у већинском власништву Републике Српске.

Наиме, Босна и Херцеговина се обавезала да ће достићи наведене циљеве који произлазе из процеса придруживања и усклађивања са *acquisem* ЕУ из области енергетике и заштите животне средине. Самим тим и Република Српска је у обавези испуњавања наведених циљева и које је уградилa у стратешке документе - Стратегију развоја енергетике Републике Српске до 2035. године, коју је 2012. године усвојила Народна скупштина РС-а, те Акциони план за коришћење обновљивих извора енергије.

Такође, Савјет је утврдио да је битан услов за потребом интервенције државе чињеница да су укупна улагања у Пројекат изградње ХЕ "Дабар" процијењена на износ од 383.1 милиона евра, од чега је 49,4% средстава обезбијеђено кредитним средствима СЕХИМ банке из Кине у износу од 189.4 милиона евра, чија је понуда у поступку јавне набавке оцењена као најповољнија, те да СЕХИМ банка из Кине не би одобрила кредит за изградњу ХЕ "Дабар" без гаранције Републике Српске. Дакле, СЕХИМ банка је тражила да кредит за финансирање изградње ХЕ "Дабар" гарантује искључиво Република Српска, као већински акционар МХ "Електропривреда РС" која је, сходно Уговору о гаранцији, гарант и уз ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње и дужник.

(и) Адекватност помоћи

Сходно Смјерницама Комисије (2014/Ц 200/01), предложена мјера помоћи мора бити адекватан инструмент намијењен за дотични стратешки циљ. Мјера помоћи неће се сматрати спојивом са унутрашњим тржиштем ако се исти позитивни допринос заједничком циљу може постићи помоћу инструмената политика који тржиште нарушавају у мањој мјери или других врста инструмената помоћи који тржиште нарушавају у мањој мјери.

С обзиром на то да је предметна државна помоћ додијељена у облику гаранције Републике Српске, што је био искључиви услов за добивање кредитних средстава СЕХИМ банке, без којих се пројекат изградње ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње не би могао реализовати, јер наведена средства нису могла бити обезбијеђена од ХЕТ-а и МХ "Електропривреда РС", па ни из буџета Републике Српске, као већинског власника наведених јавних предузећа, другим инструментима државне помоћи који нарушавају тржиште у мањој мјери од

гаранција. Битно је истаћи да гаранције представљају специфичан инструмент дојеле државне помоћи, који у мањој мјери нарушавају тржиште од других облика државне помоћи као што су субвенције, грантови и друга бесповратна средства, јер издавањем гаранција држава преузима ризик повезан са њиховим издавањем, односно сноси ризик од неплаћања кредита од стране зајмопримаца (привредних субјеката) што може оптеретити државни буџет и ставити наведени привредни субјекат у повољнији положај у односу на конкуренте, док се додјелом субвенција и грантова, који представљају директан расход из буџета, корисници (привредни субјекти) директно стављају у повољнији положај у односу на конкуренте на тржишту.

Узимајући у обзир наведено, Савјет је утврдио да ниједна алтернативна мјера није могла остварити исти ефекат и закључило да гаранције представљају адекватан инструмент помоћи, који тржиште нарушава у мањој мјери од осталих инструмената државне помоћи, те истовремено представља мањи "трошак" за буџет од рецимо бесповратних средстава као најчешћег облика државне помоћи.

(д) Подстицајни ефекат

У тачки 49. Смјерница Комисије (2014/Ц 200/01) прописано је да се помоћ за заштиту животне средине може сматрати спојивом (компатибилном) са унутрашњим тржиштем само ако има подстицајни ефекат. Подстицајни ефекат појављује се када помоћ подстакне корисника да промијени своје понашање како би повећао ниво заштите животне средине или побољшао функционисање сигурног, приступачног и одрживог енергетског тржишта, што иначе не би урадио без помоћи. Помоћ не смију субвенционисати трошкови дјелатности који би предузећу ионако настали и с помоћи се надокнађивати уобичајени пословни ризици економске дјелатности.

Дакле, да би се утврдило да ли мјера има стимулативни ефекат, мора се показати да она мијења понашање дотичног предузећа тако да се оно ангажује на активностима које не би извршило без помоћи и које би спровело у ограниченој мјери или на другачији начин.

Савјет је у поступку утврдио да издавање гаранције у сврху изградње ХЕ "Дабар" има подстицајни ефекат, јер без предметне гаранције, односно кредита СЕХИМ банке, не би се могла извршити изградња много ефикаснијег и за околицу неупоредиво повољнијег објекта за производњу енергије из ОИЕ у односу на улагање у термоелектране које су доминантне у енергетском сектору Републике Српске, гдје већину производње обавља МХ "Електропривреда РС" као јавно предузеће у већинском власништву Републике Српске.

Узимајући у обзир наведено, Савјет је утврдио да без предметне државне помоћи у облику гаранције предузеће ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње, као ни његов 100% власник предузеће ХЕТ а.д. Требиње, не би могли финансирати изградњу ХЕ "Дабар" и на тај начин повећати удио енергије из ОИЕ на нивоу МХ "Електропривреда РС", у коме је доминантна производња електричне енергије из угља. Савјет је даље утврдио да се наведеном мјером мијења понашање МХ "Електропривреда РС", јер без гаранције МХ "Електропривреда РС", путем зависног предузећа ХЕТ а.д. Требиње, чији је већински власник (69,1%) не би могла улагати у производњу енергије из обновљивих извора, него би наставила електричну енергију производити из угља у постојећим објектима (термоелектранама), чија је производња доста јефтинија.

Такође, Савјет је утврдио и да наведена мјера помоћи има подстицајни ефекат и из разлога што цијене електричне енергије не покривају у потпуности трошкове производње

електричне енергије из обновљивих извора. Стога без предметне државне помоћи у облику гаранције не би било ни улагања наведених предузећа.

(е) Пропорционалност помоћи

Сходно Смјерницама Комисије (2014/Ц 200/01), помоћ за заштиту животне средине и енергију може се сматрати компатибилном са унутрашњим тржиштем само ако је пропорционална. Према тачки 69. Смјерница Комисије (2014/Ц 200/01), мјера се сматра сразмјерном ако је износ помоћи по кориснику ограничен на минимум потребан за постизање циља заштите животне средине или енергетске сврхе.

Што се тиче прихватљивих трошкова, у ставу 72. Смјерница Комисије (2014/Ц 200/01) прописано је да су прихватљиви трошкови помоћи за заштиту животне средине додатни инвестициони трошкови у материјална и/или нематеријална средства, која су директно повезана са постизањем заједничког циља.

С обзиром на то да је предметна гаранција издата за кредитно задужење у сврху изградње објекта "Хидроелектране Дабар", те да представља улагање у енергију из обновљивих извора за које се може додијелити државна помоћ сходно тачки 119. Смјерница Комисије (2014/Ц 200/01), којом је прописано да се помоћи за енергију из обновљивих извора могу додијелити као помоћ за улагање или оперативне помоћи, те да се за програме помоћи за улагање и појединачно пријављене помоћи за улагање примјењују услови утврђени у одјељку 3.2. Смјерница.

Сходно тачки 73. Смјерница Комисије (2014/Ц 200/01), прихватљиви трошкови одређују се на сљедећи начин:

- (а) ако се трошкови остварења циља од заједничког интереса могу утврдити у укупним трошковима улагања као одвојено улагање, нпр. зато што је зелени елемент лако препознатљива "додатна компонента" за претходно постојећи објекат, трошкови посебног улагања представљају прихватљиве трошкове;
- (б) у свим другим случајевима прихватљиви трошкови додатни су трошкови улагања утврђени поређењем улагања којем је додијељена помоћ с протучињеничном ситуацијом без државне помоћи. У начелу, могу се навести трошкови технички упоредивог улагања које би се остварило на вјеродостојан начин без помоћи и којим се не остварује циљ од заједничког интереса или којим се тај циљ остварује само у мањој мјери.

У складу са тачком 77. Смјерница Комисије (2014/Ц 200/01), Комисија примјењује максималне интензитете помоћи, утврђене у Прилогу 1. Смјерница како би се обезбједила предвидљивост и равноправни услови. Ти интензитети помоћи показују потребу за државном интервенцијом која се, са једне стране, утврђује мјеродавним тржишним недостатком, а са друге очекиваним нивоом нарушавања конкуренције и трговине.

Сходно Прилогу 1. Смјерница Комисије (2014/Ц 200/01), дозвољени интензитети државне помоћи за обновљиве изворе енергије крећу се у распону од 45% до 65% прихватљивих трошкова (за велика предузећа 45%, средња 55%, а за мала предузећа 65%).

С обзиром на то да ХЕ "Дабар" представља мали привредни субјекат сходно члану 2. тачка б) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској, Савјет је утврдио да максимални дозвољени интензитет државне помоћи за ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње износи 65% прихватљивих трошкова.

У конкретном случају, Савјет је утврдио да укупна улагања у изградњу Хидроелектране Дабар износе 222.834.120,00 евра сходно ЕРС+Ф уговору увећана за износ припремних радова финансираних из сопствених средстава предузећа "Хидроелектране на Требишњици" а.д. Требиње у износу од 74.776.276,05 милиона евра. С тим у вези, Савјет је закључио да укупна улагања за изградњу "Хидроелектране Дабар" у износу од 222.834.120,00 евра представљају улагање у зелену енергију и представљају додатну компоненту цијелог пројекта, сходно тачки 73. (а) Смјерница Комисије (2014/Ц 200/01).

Сходно наведеном, Савјет је утврдио да укупна улагања, сходно ЕРС+Ф уговору у износу од 222.834.120,00 евра у изградњу "Хидроелектране Дабар", у конкретном случају представљају прихватљиве трошкове.

С обзиром на то да је Савјет претходно утврдио да предметна гаранција представља државну помоћ у смислу члана 3. став (1) Закона, јер покрива 100% кредитног задужења ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње у износу од 189.409.002 евра у сврху финансирања изградње хидроелектране Дабар и што за њу није плаћена тржишна премија, неопходно је утврдити износ/еквивалент државне помоћи садржане у гаранцији.

Правни акт релевантан за израчун износа државне помоћи садржаног у гаранцији представља Обавјештења Комисије (2008/Ц 155/02). Наведеним обавјештењем је прописано да се елементом државне помоћи сматра разлика између прикладне тржишне цијене гаранције и стварне цијене плаћене за ту мјеру, те да годишње противвриједности помоћи треба дисконтирати на њихову садашњу вриједност примјеном референтне стопе, затим их треба сабрати да би се добила укупна противвриједност дате помоћи.

С обзиром на то да на тржишту Републике Српске и Босне и Херцеговине не постоји тржишна премија/цијена за издавање гаранције, у конкретном случају Савјет је израчун износа државне помоћи садржане у гаранцији израдио сходно тачки 4.2. Обавјештења Комисије (2008/Ц 155/02), као противвриједност помоћи у облику бескаматног кредита, тј. као разлику између одређене тржишне каматне стопе коју би предузетник сносио без гаранције и каматне стопе постигнуте захваљујући државној гаранцији, при чему смо због непостојања тржишне каматне стопе у замјену користили референтну стопу у складу са Обавјештењем Комисије ЕУ о ревизији методе о одређивању референтних и дисконтних стопа.

Наиме, тачком 4.2. Обавјештења Комисије (2008/Ц 155/02) прописано је да се, у случају када на тржишту не постоји тржишна цијена за гаранцију, елемент помоћи треба рачунати на исти начин као и противвриједност помоћи у облику бескаматног кредита, односно као разлику између одређене тржишне каматне стопе коју би предузетник сносио без гаранције и каматне стопе постигнуте захваљујући државној гаранцији, након што се одбију све плаћене премије. Ако не постоји тржишна каматна стопа и ако држава чланица жели користити референтну стопу у замјену, Комисија наглашава да услови прописани у Обавјештењу Комисије ЕУ о ревизији методе о одређивању референтних и дисконтних стопа вриједи и за израчун интензитета помоћи појединачне гаранције. Ово значи да се посебна пажња мора посветити допуни, коју је потребно додати на основну стопу како би се узео у обзир мјеродавни профил ризика везан за дјелатност која се покрива, предузетника којем се гарантује кредит и колатерал који је пружио.

У сврху израчуна износа државне помоћи за предметну гаранцију сходно члану 6. став (1) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у

Републици Српској, Савјет је за одређивање основе референтне стопе користио податак Централне банке БиХ о просјечној каматној стопи за период посљедњих шест мјесеци 2021. године на кредите нефинансијским предузећима за износе изнад 1.000.000 евра, а која је износила 2,83%. С обзиром на то да се, у складу са чланом 6. став (2) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи, у Републици Српској на износ основне референтне стопе додаје маржа ризика исказана у базним посенима, у зависности од кредитног рејтинга привредног субјекта и понуђених инструмената осигурања, исту је био проблем утврдити јер у конкретном случају није познат кредитни рејтинг ХЕ "Дабар" и дат је низак ниво кредитног осигурања.

Узимајући у обзир наведено, Савјет је у сврху израчуна примијенио маржу ризика у износу од 400 базних бодова сходно Одлуци Европске комисије од 08.12.2020. у предмету оцјене државне помоћи у облику гаранције додијелене кипарском ЛНГ терминалу број СА.55388 (2020/Н).

Наиме, у наведеној одлуци Европска комисија прихватила је израчун износа државне помоћи садржане у 100% гаранцији државе Кипар, заснованом на маржи ризика у износу од 400 базних бодова коју су примијениле кипарске власти у одсуству кредитног рејтинга предузећа ЛНГ терминал.

Сходно наведеном, Савјет је утврдио да вриједност новчаног елемента државне помоћи садржане у гаранцији за кредит у износу од 189.409.002 евра износи 62.343.332,73 евра, што представља 27,98% удјела у укупној вриједности пројекта изградње "Хидроелектране Дабар", која износи 222.834.120,00 евра.

Наведени износ државне помоћи представља разлику између референтне каматне стопе (која представља тржишну каматну стопу) од 6,83% (основна референтна стопа 2,83% увећана за маржу ризика од 400 базних бодова, што представља 4%) и каматне стопе по којој је кредит одобрен у износу од 2,3%, дисконтирану на садашњу вриједност, пошто је наведени кредит одобрен на 20 година.

Дискотна каматна стопа у конкретном случају износи 3,83% годишње (основна референтна стопа 2,83 увећана за фиксну маржу 100 базних бодова или 1%) сходно члану 6. став (3) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској.

С обзиром на то да је Савјет претходно утврдио да вриједност новчаног елемента државне помоћи садржане у предметној гаранцији за кредит у износу од 189.409.002 евра износи 62.343.332,73 евра, што представља 27,98% прихватљивих трошкова, Савјет је закључио да је предметна државна помоћ у облику гаранције додијелена у оквиру максимално дозвољеног интензитета помоћи за обновљиве изворе енергије од 65% прихватљивих трошкова, сходно Прилогу 1. Смјерница Комисије (2014/Ц 200/01).

Узимајући у обзир наведено, Савјет је утврдио да предметна гаранција не укључује прекомерну накнаду и да је спојива са унутрашњим тржиштем, у складу с тачком 79. Смјерница Комисије (2014/Ц 200/01), јер њеном додјелом није прекорачен максимални интензитет државне помоћи сходно Прилогу 1. Смјерница Комисије (2014/Ц 200/01).

(ф) Избјегавање неоправданих негативних učinака на конкуренцију и трговину међу државама чланицама:

Како се наводи у ставу 88. Смјерница Комисије (2014/Ц 200/01), да би помоћ била компатибилна, негативни ефекти мјере помоћи у смислу нарушавања конкуренције и утицаја на трговину између држава чланица морају бити ограничени и надмашени позитивним ефектима у смислу доприноса циљу од заједничког интереса.

Комисија утврђује двије главне могуће врсте нарушавања које узрокује помоћ, и то нарушавања тржишта производа и ефекте на мјесто обављања привредне дјелатности.

Савјет је утврдио да се у случају додјеле државне помоћи у облику гаранције ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње остварује добра равнотежа између нарушавања конкуренције узроковане након додјеле помоћи и еколошких користи од релевантних мјера.

У тачки 90. Смјерница Комисије (2014/Ц 200/01) наводи се да ће "помоћ за еколошке сврхе по својој природи имати тенденцију да фаворизује еколошки прихватљиве производе и технологије на рачун других још загађујућих и тај се ефекат у принципу неће посматрати као непожељно нарушавања конкуренције, с обзиром на то да је и она сама повезана с циљем помоћи, односно да има за циљ да економија постане зеленија. Приликом процјене потенцијалних негативних ефеката помоћи за околину, Комисија ће узети у обзир укупни утицај мјере на животну средину у односу на негативан утицај мјере на тржишну позицију, а тиме и на добит фирми које не добивају помоћ...". Другим ријечима, важно је направити разлику између доброг и лошег нарушавања конкуренције и трговине између држава чланица, гдје су добра нарушавања она која фаворизују чисте и зелене производе и технологије, а лоша нарушавања конкуренције су она која не испуњавају ове критеријуме.

Савјет је утврдио да изградњу ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње прате, поред већ поменутих ефеката који се односе на испуњење дугорочног електроенергетског биланса, повећање енергетске ефикасности, пројектовање градње у складу са савременим технологијама (БАТ), а уградња опреме се гарантује по свим правилима за заштиту животне средине како је наведено у Студији оправданости изградње ХЕ "Дабар", и следећи социо-економски, привредни, водопривредни, енергетски, пољопривредни, туристички и други позитивни ефекти, односно:

- обезбјеђење довољних количина воде за наводњавање пољопривредних површина и водоснабдијевање насеља,
- производња "зелене" (чисте) електричне енергије уз одсуство штетне емисије гасова у атмосферу (императив према Протоколу из Кјота из 1997. године и Париском споразуму о климатским промјенама из 2015),
- контрола и регулисање поплавних вода, одбрана од поплава, ублажавање посљедица плављења и деградације земљишта,
- регулисање наноса и таложења седимената,
- промјена климатских услова оптималних за развој биљних заједница за обрастање голети,
- побољшање комуналног нивоа живљења на сливном подручју акумулације, привредни развој региона, запошљавање локалног становништва, побољшање инфраструктурних веза,
- развој туризма и више видова рекреације,
- социјално-економска стабилизација и оживљавање демографски девастираног подручја.

Савјет је утврдио да су циљеви и ефекти који ће се постићи изградњом ХЕ "Дабар" далеко значајнији и много већи од евентуалних лоших утицаја на конкуренцију и трговину између држава чланица, а посебно конкурената који се баве производњом која више загађује, јер су добри утицаји они који производе еколошки прихватљиве производе и технологије конкурентније науштрб загађујућих. Сви ови добри утицаји, према Смјерницама Комисије (2014/Ц 200/01),

неће бити сматрани непожељним нарушавањем конкуренције.

(г) Транспарентност помоћи

У складу са тачком 104. Смјерница Комисије (2014/Ц 200/01), државе чланице морају обезбиједити да се на веб-страници на којој су обједињене информације о државној помоћи, на државном или регионалном нивоу, објаве следеће информације: пуни текст одлуке о одобреном програму помоћи или појединачне помоћи, те спроведбене одредбе или повезница на тај текст, назив даваоца помоћи, називи појединих корисника, облик и износ помоћи додијељених сваком кориснику, датум дојеле, врста предузетника (мало или средње предузеће/велико предузеће), регион у којем се корисник налази и главни привредни сектор у којем корисник дјелује.

Савјет све своје одлуке објављује у "Службеном гласнику БиХ", службеним гласилима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ и на својој веб-страници <http://www.szdp.gov.ba>, тако да ће и предметно рјешење у поступку ex post контроле усклађености државне помоћи са прописима о државној помоћи, покренутом на основу пријаве Министарства енергетике и рударства Републике Српске за одобрење државне помоћи у облику гаранције кориснику ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње за кредитно задужење код Извозно-увозне банке Кине за пројекат финансирања и изградње објеката "Хидроелектране Дабар" бити објављено на описани начин.

Поред тога, Савјет је утврдио да се транспарентност огледа и у чињеници да је Влада Републике Српске Одлуку о давању сагласности за издавање гаранције Републике Српске за кредитно задужење "Хидроелектране Дабар" д.о.о. за производњу и продају електричне енергије Требиње, као зајмопримца, и Мјешовитог холдинга "Електропривреда Републике Српске" - Матично предузеће а.д. Требиње, као гаранта, код Извозно-увозне банке Кине за Пројекат финансирања и изградње објеката "Хидроелектране Дабар", донесену на 152. сједници, одржаној 30.12.2021, објавила у "Службеном гласнику Републике Српске", број 120/21.

У складу са наведеним, Савјет је утврдио да је предметна гаранција издата од Владе Републике Српске за кредитно задужење ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње код СЕХИМ банке за финансирање пројекта изградње објеката "Хидроелектране Дабар" додијељена у складу са одјељком 3.2. Смјерница Комисије (2014/Ц 200/01), односно испунила све критеријуме из наведеног одјељка: (а) допринос добро дефинисаном циљу од заједничког интереса; (б) потреба за интервенцијом државе; (ц) адекватност помоћи; (д) подстицајни ефекат; (е) пропорционалност помоћи; (ф) избјегавање неоправданих негативних учинака на конкуренцију и трговину међу државама чланицама; и (г) транспарентност помоћи.

Такође, Савјет је утврдио да вриједност новчаног елемента државне помоћи садржане у предметној гаранцији за кредит у износу од 189.409.002 евра износи 62.343.332,73 евра, што представља 27.98% прихватљивих трошкова, те да је предметна државна помоћ у облику гаранције додијељена у оквиру максимално дозвољеног интензитета помоћи за обновљиве изворе енергије од 65% прихватљивих трошкова, сходно Прилогу 1. Смјерница Комисије (2014/Ц 200/01).

Слиједом наведеног, Савјет је у поступку ex post контроле усклађености државне помоћи са прописима о државној помоћи, покренутом на основу пријаве Министарства енергетике и рударства Републике Српске, утврдио да је државна помоћ у облику гаранције за кредитно задужење ХЕ "Дабар" д.о.о. Требиње код СЕХИМ банке за пројекат финансирања и изградње објеката Хидроелектране Дабар усклађена са чланом 6. став (2) тачка ц) Закона, јер је

додијељена у складу са одјељком 3.2. Смјерница Комисије (2014/Ц 200/01).

У складу са наведеним, Савјет је одлучио као у диспозитиву овог рјешења.

Упутство о правном лијеку:

Ово рјешење је коначно у управном поступку и против њега није дозвољена жалба.

Незадовољна страна може покренути управни спор пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема овог рјешења.

Број УП/І 03-26-1-58-4/22
28. априла 2022. године
Источно Сарајево

Председавајућа
Савјета за државну помоћ
БиХ
Др Радмила Чичковић, с. р.

Na osnovu člana 12. stav (7) Zakona o sistemu državne pomoći u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 10/12 i 39/20) i člana 193. Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), rješavajući u postupku ex post kontrole usklađenosti državne pomoći s propisima o državnoj pomoći, pokrenutom na osnovu prijave Ministarstva energetike i rudarstva Republike Srpske za odobrenje državne pomoći u obliku garancije korisniku Hidroelektrana "Dabar" d.o.o. Trebinje za kreditno zaduženje kod Izvozno-uvozne banke Kine za projekat finansiranja i izgradnje objekata Hidroelektrane Dabar, Vijeće za državnu pomoć Bosne i Hercegovine je na 119. sjednici, održanoj 28. aprila 2022. godine, donijelo sljedeće

RJEŠENJE

1. Odobrava se ex post državna pomoć dodijeljena u obliku garancije Republike Srpske korisniku Hidroelektrana "Dabar" d.o.o. Trebinje za kreditno zaduženje u износу од 189.409.002 eura kod Izvozno-uvozne banke Kine za projekat finansiranja i izgradnje objekata Hidroelektrane Dabar, jer je u skladu sa Zakonom o sistemu državne pomoći u Bosni i Hercegovini.
2. Ovo rješenje bit će objavljeno u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Образложење

1. Zahtjev za pokretanje postupka

Vijeće za državnu pomoć Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vijeće) zaprimilo je dana 2. 3. 2022. pod brojem UP/I 03-26-1-58-1/22 prijavu Ministarstva energetike i rudarstva Republike Srpske za odobrenje državne pomoći u obliku garancije Republike Srpske korisniku Hidroelektrana "Dabar" d.o.o. Trebinje (u daljnjem tekstu: HE "Dabar" d.o.o. Trebinje) za kreditno zaduženje kod Izvozno-uvozne banke Kine (u daljnjem tekstu: CEXIM banka) za projekat finansiranja i izgradnje objekata Hidroelektrane Dabar.

U smislu člana 14. stav (1) Zakona o sistemu državne pomoći u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Zakon), Ministarstvo finansija Republike Srpske je svojim aktom dalo konsultativno Mišljenje broj 06.10/421-74-1/22 od 25. 2. 2022. na prijavu državne pomoći Ministarstva energetike i rudarstva Republike Srpske koja se odnosi na izdavanje garancije Republike Srpske za kreditno zaduženje preduzeća HE "Dabar" d.o.o. Trebinje kod CEXIM banke za projekat finansiranja i izgradnje objekata Hidroelektrane Dabar, te u njegovom prilogu, shodno odredbi člana 12. stav (2) Zakona, dostavilo Vijeću obrazac za prijavu državne pomoći Ministarstva energetike i rudarstva Republike Srpske.